

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2016. december 21.*

„Előzetes döntéshozatal — Környezet — 2001/42/EK irányelv — Bizonyos tervek és programok környezeti hatásvizsgálata — A 3. cikk (3) bekezdése — Tervek és programok, amelyek csak abban az esetben igényelnek kötelező környezeti vizsgálatot, ha a tagállamok úgy határoznak, hogy azoknak valószínűleg jelentős hatásuk van a környezetre — Az EUM-Szerződésre és az Európai Unió Alapjogi Chartájára tekintettel való érvényesség — A »helyi szinten kis területek« használatának fogalma — Az érintett területek méretére utaló nemzeti szabályozás”

A C-444/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale amministrativo regionale per il Veneto (venetói regionális közigazgatási bíróság, Olaszország) a Bírósághoz 2015. augusztus 17-én érkezett, 2015. július 16-i határozatával terjesztett elő az előtte

az Associazione Italia Nostra Onlus

és

a Comune di Venezia,

a Ministero per i beni e le attività culturali,

a Regione Veneto,

a Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti,

a Ministero della Difesa – Capitaneria di Porto di Venezia,

az Agenzia del Demanio

között,

a Società Ca' Roman Srl

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (előadó) és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

* Az eljárás nyelve: olasz.

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Associazione Italia Nostra Onlus képviseletében F. Mantovan, P. Mantovan és P. Piva avvocati,
 - a Comune di Venezia képviseletében A. Iannotta, M. Ballarin és N. Ongaro avvocati,
 - a Società Ca' Roman Srl képviseletében G. Zago avvocato,
 - az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Grasso avvocato dello Stato,
 - az Európai Parlament képviseletében Tamás A. és M. Menegatti, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Unió Tanácsa képviseletében M. Simm és S. Barbagallo, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviseletében L. Pignataro és C. Hermes, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2016. szeptember 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 197., 30. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 157. o.) 3. cikke (3) bekezdésének érvényességére, valamint ezen irányelv 3. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmezésére irányul.
- 2 Ezt a kérelmet az egyrészről az Associazione Italia Nostra Onlus (Olaszország), másrészről a Comune di Venezia (velencei önkormányzat, Olaszország), a Ministero per i Beni e le Attività Culturali (a kulturális javak és tevékenységek minisztériuma, Olaszország), a Regione Veneto (Veneto régió, Olaszország), a Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (infrastrukturális és közlekedési minisztérium, Olaszország), a Ministero della Difesa – Capitaneria di Porto di Venezia (védelmi minisztérium – velencei kikötői kapitányság, Olaszország) és az Agenzia del Demanio (állami vagyonkezelő hivatal, Olaszország) a Velencei-lagúnában lévő egyik szigeten tervezett építési munkaprojekt esetében a 2001/42 irányelv alapján elvégzendő környezeti vizsgálat elvégzésére vonatkozó kötelezettség tárgyában.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 92/43/EGK irányelv A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.; a továbbiakban: élőhelyirányelv) 1. cikkének k) és l) pontja az alábbi meghatározásokat tartalmazza:

„k) közösségi jelentőségű természeti terület: olyan természeti terület, amely az azt magában foglaló bioföldrajzi régión vagy régiókon belül jelentős mértékben hozzájárul az I. mellékletben felsorolt természetes élőhely vagy a II. mellékletben felsorolt faj kedvező védeltségi állapotának fenntartásához, illetve helyreállításához, csakúgy mint a 3. cikkben említett Natura 2000 egységességéhez, és/vagy a biológiai sokféleség fenntartásához az érintett bioföldrajzi régión vagy régiókon belül;

[...]

l) különleges természetmegőrzési terület: olyan, közösségi jelentőségű és a tagállamok által törvényi [helyesen: jogszabályi], közigazgatási és/vagy szerződéses aktus útján kijelölt természeti terület, amelyben meghozták a szükséges intézkedéseket azon természetes élőhelyek és/vagy fajok populációinak kedvező védeltségi helyzetének [helyesen: állapotának] helyreállítására, illetve fenntartására, amelyek céljára a természeti területet kijelölték.”

- 4 Az említett irányelv 2. cikke értelmében:

„(1) Az irányelv célja, hogy a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmével hozzájáruljon a biológiai sokféleség biztosításához a Szerződésben érintett tagállamok európai területén belül [helyesen: a tagállamoknak a Szerződés hatálya alá tartozó európai területén belül].

(2) Az irányelvnek megfelelően hozott intézkedések célja a közösségi érdekelttségű [helyesen: jelentőségű] természetes élőhelyek, valamint vadon élő állat- és növényfajok kedvező védeltségi helyzetének [helyesen: állapotának] fenntartása, illetve helyreállítása.

(3) Az irányelvnek megfelelően hozott intézkedések figyelembe veszik a gazdasági, társadalmi és kulturális igényeket, valamint a regionális és a helyi sajátosságokat is.”

- 5 Ugyanezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A különleges természetmegőrzési területek egységes európai ökológiai hálózatát Natura 2000 néven hozzák létre. Az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusokat magában foglaló, továbbá a II. mellékletben felsorolt fajok élőhelyéül szolgáló természeti területekből álló hálózat célja hogy biztosítsa az érintett természetes élőhelytípusok, valamint az érintett fajok élőhelyeinek kedvező védeltségi állapotának fenntartását vagy adott esetben helyreállítását természetes kiterjedésükön, illetve elterjedési területükön belül.

A Natura 2000 hálózat a tagállamok által [a vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i] 79/409/EGK [tanácsi] irányelvnek [HL 1979. L 103., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 98. o.] megfelelően minősített különleges természetvédelmi területeket is magában foglalja.”

6 Az élőhelyirányelv 6. cikke a következőket írja elő:

„(1) A tagállamok megállapítják a különleges természetvédelmi területek védelméhez szükséges intézkedéseket, megfelelő esetben beleértve a kifejezetten az egyes természeti területekre kidolgozott vagy más fejlesztési tervek részét képező intézkedési terveket, továbbá olyan törvényi [helyesen: jogszabályi], közigazgatási, vagy szerződéses aktusokat is, amelyek az adott természeti területen megtalálható, I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípusok, illetve II. mellékletben szereplő fajok ökológiai szükségleteinek megfelelnek.

(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetvédelmi területeken található olyan természetes élőhelytípusok és olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet.

(3) Figyelembe véve az adott természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy program hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy program részeként valószínűleg jelentős hatással lesz arra. A természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának eredményét figyelembe véve, továbbá a (4) bekezdés rendelkezéseinek értelmében [helyesen: továbbá ha a (4) bekezdés másképp nem rendelkezik,] az illetékes nemzeti hatóságok csak azután hagyják jóvá az érintett tervet vagy programot, ha megbizonyosodtak arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, és miután – adott esetben – kikérték a lakosság véleményét is.”

(4) Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közösségi érdekre figyelemmel [helyesen: valamely fontos közérdeken alapuló kényszerítő ok miatt, ideértve a társadalmi vagy gazdasági jellegű okokat is] – alternatív megoldás hiányában – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy programot [helyesen: projektet], a tagállam minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegyenlítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.

Amennyiben az érintett természeti terület elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust foglal magában és/vagy veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgál, kizárólag az emberi egészséggel, a közbiztonsággal vagy a környezet szempontjából elsődlegesen fontos előnyökkel kapcsolatos, továbbá – a Bizottság véleménye szerint – a közérdek kényszerítő indokain alapuló szempontokat lehet érvényesíteni.”

7 Ezen irányelv 7. cikkének szövege a következő:

„A 4. cikk (1) bekezdése alapján besorolt vagy a 4. cikk (2) bekezdése értelmében annak megfelelően elismert területek tekintetében ezen irányelv alkalmazásának napjától, illetve – amennyiben az későbbi időpontra esik – azon időponttól számítva, amikor a tagállam a [79/409] irányelv értelmében végrehajtja, illetve elismeri a besorolást, a [79/409] irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségek helyébe ezen irányelv 6. cikkének (2), (3) és (4) bekezdéséből eredő kötelezettségek lépnek.”

A 2001/42 irányelv

8 A 2001/42 irányelv (9) és (10) preambulumbekzdése az alábbiakat mondja ki:

„(9) ez az irányelv eljárási jellegű, s a benne foglalt követelményeket be kell illeszteni a tagállamok meglévő eljárásaiba, vagy be kell építeni a külön e célból létrehozott eljárásokba. A vizsgálat felesleges megismétlésének elkerülése végett a tagállamoknak adott esetben számolniuk kell azzal a ténnyel, hogy a vizsgálatokat a tervek és programok hierarchiájának különböző szintjein fogják elvégezni;

(10) mindazok a tervek és programok, amelyek több ágazat részére készülnek, és amelyek meghatározzák [az 1997. március 3-i 97/11/EK tanácsi irányelvvel (HL 1997. L 73., 5. o.; magyar nyelvű kiadás 15. fejezet, 3. kötet, 151. o.) módosított] az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv [(HL 1985. L 175., 40. o.)] I. és II. mellékletében felsorolt projektek jövőbeli engedélyeinek kereteit; valamint mindazok a tervek és programok, amelyekről megállapították, hogy megvalósításukhoz az [élőhelyirányelv] értelmében vizsgálatára van szükség, valószínűleg jelentős hatással vannak a környezetre, és általános szabályként szisztematikus környezeti vizsgálatot kell végezni ezekkel kapcsolatban. Abban az esetben, ha ezek kis területek helyi szintű használatát veszik tervbe, illetve az említett terveknek vagy programoknak csupán apróbb módosításai, csak akkor kell velük kapcsolatban vizsgálatot végezni, ha a tagállamok úgy határoznak, hogy valószínűleg jelentős hatással vannak a környezetre;”

9 A 2001/42 irányelv „Célok” című 1. cikke értelmében:

„Ennek az irányelvnek a célja, hogy a környezet magas szintű védelmét biztosítsa, és hogy hozzájáruljon a környezeti szempontok beillesztéséhez a tervek és programok kidolgozásába és elfogadásába a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében, annak biztosításával, hogy ennek az irányelvnek megfelelően, környezeti vizsgálatot végezzenek egyes, a környezetre valószínűleg jelentős hatással járó tervek és programok vonatkozásában.”

10 Ezen irányelv 2. cikkének a) és b) pontja a következő fogalommeghatározásokat tartalmazza:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

a) tervek és programok: azok a tervek és programok, beleértve az Európai Közösség által közösen finanszírozottakat is, illetve ezek bármely módosítása:

- amelyeket valamely nemzeti, regionális vagy helyi szintű hatóságnak kell kidolgoznia, illetve elfogadnia, illetve amelyeket valamely hatóság dolgoz ki parlamenti vagy kormány általi jogalkotási eljárás útján történő elfogadásra, valamint
- amelyeket törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések írnak elő;

b) környezeti vizsgálat: a 4–9. cikknek megfelelően a környezeti jelentés kidolgozása, konzultációk lefolytatása, a döntéshozatal során a környezeti jelentés és a konzultációs eredmények figyelembevétele, valamint a döntésről szóló tájékoztatás;”

11 Az említett irányelv „Hatály” című 3. cikke szerint:

„(1) A 4–9. cikknek megfelelő környezeti vizsgálatot kell végezni azokkal a 2–4. cikkben említett tervekkel és programokkal kapcsolatban, amelyeknek valószínűleg jelentős környezeti hatásuk lesz.

(2) A (3) bekezdésre is figyelemmel környezeti vizsgálatot végeznek valamennyi olyan tervvel és programmal kapcsolatban,

- a) amely a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, energetika, ipar, közlekedés, hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás, távközlés, idegenforgalom, területrendezés, illetve földhasználat terén készül, és amely meghatározza a [85/337] irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek [helyesen: projektek végrehajtása] jövőbeli engedélyének kereteit; illetve
- b) amely esetében valószínű területi hatására tekintettel a[z élőhely]irányelv 6. vagy 7. cikke értelmében vizsgálatra van szükség.

(3) A (2) bekezdésben említett tervek és programok közül azok, amelyek helyi szinten kis területek használatát veszik tervbe, illetve a (2) bekezdésben említett terveknek vagy programoknak csupán kisebb módosításai, csak abban az esetben igényelnek környezeti vizsgálatot, ha a tagállamok úgy határoznak, hogy azoknak valószínűleg jelentős hatásuk van a környezetre.

(4) A tagállamok határozzák meg, hogy a (2) bekezdésben említetteken kívül azoknak az egyéb terveknek vagy programoknak, amelyek meghatározzák a projektek [helyesen: projektek végrehajtása] jövőbeli engedélyének kereteit, valószínűleg jelentős környezeti hatása van-e.

(5) A tagállamok eseti vizsgálattal vagy a tervek és programok típusának meghatározásával, illetve e kétféle megközelítés ötvöztetésével határozzák meg, hogy a (3) és (4) bekezdésben említett tervek vagy programok valószínűleg jelentős hatással lesznek a környezetre. A tagállamok ebből a célból minden esetben figyelembe veszik a II. mellékletben meghatározott vonatkozó szempontokat annak érdekében, hogy ez az irányelv kiterjedjen a valószínűleg jelentős környezeti hatással bíró tervekre és programokra.

[...]

12 A 2001/42 irányelv „Általános kötelezettségek” című 4. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A 3. cikkben említett környezeti vizsgálatot a terv vagy program kidolgozása során, illetve annak elfogadását vagy jogalkotási eljárásra bocsátását megelőzően végzik el.

(2) A tagállamok ennek az irányelvnek a követelményeit beillesztik a meglévő terv- és programelfogadási eljárásaikba, illetve beépítik az ennek az irányelvnek való megfelelés céljából létrehozott új eljárásokba.

(3) Abban az esetben, ha a tervek és programok valamely terv- vagy programhierarchia részét képezik, a vizsgálat felesleges ismétlésének elkerülése érdekében a tagállamok figyelembe veszik azt a tényt, hogy az ebben az irányelvben foglaltaknak megfelelően a vizsgálatot a hierarchia különböző szintjein végzik el. A tagállamok többek közt a vizsgálat felesleges ismétlésének elkerülése érdekében az 5. cikk (2) és (3) bekezdését alkalmazzák.”

13 Ezen irányelv „Környezeti jelentés” című 5. cikkének (1) és (2) bekezdése az alábbiak szerint fogalmaz:

„(1) Abban az esetben, ha a 3. cikk (1) bekezdésének értelmében környezeti vizsgálatra van szükség, környezeti jelentést készítenek, amelyben azonosítják, leírják és értékelik a terv vagy program, valamint – a terv vagy program célkitűzéseit és földrajzi hatályát figyelembe vevő – észszerű alternatívák megvalósításának valószínűsíthető jelentős környezeti hatásait. Az e célból biztosítandó információkat az I. melléklet tartalmazza.

(2) Az (1) bekezdés értelmében elkészített környezeti jelentés tartalmazza az észszerűen előírható valamennyi információt, figyelembe véve a jelenlegi ismereteket és vizsgálati módszereket, a terv vagy program tartalmát és részletességi fokát, a döntéshozatali folyamatban elfoglalt helyét, továbbá – a vizsgálat felesleges ismétlésének elkerülése érdekében – azt, hogy e folyamat különböző szintjein egyes kérdéseket lehet-e ennél megfelelőbben vizsgálni.”

- 14 A 2001/42 irányelv II. melléklete felsorolja azokat a szempontokat, amelyek alapján meghatározható az ezen irányelv 3. cikkének (5) bekezdése értelmében vett környezeti hatások valószínű jelentősége.

Az olasz jog

- 15 A 2001/42 irányelvet az olasz jogrendbe a 2006. április 3-i decreto legislativo n. 152 – Norme in materia ambientale (a környezetvédelmi szabályozásról szóló 152. sz. törvényerejű rendelet) (a GURI 2006. április 14-i 88. számának rendes melléklete) ültette át.
- 16 E törvényerejű rendelet 6. cikkének az alapügy tényállására alkalmazandó változata az alábbiak szerint fogalmaz:

„(1) A stratégiai környezeti vizsgálat azokra a tervekre és programokra vonatkozik, amelyek valószínűleg jelentős hatással vannak a környezetre és a kulturális örökségre.

(2) A (3) bekezdésre is figyelemmel vizsgálatot végeznek valamennyi olyan tervvel és programmal kapcsolatban,

- a) amely a környezeti levegő minőségének vizsgálatára és ellenőrzésére, a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, energetika, ipar, közlekedés, hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás, távközlés, idegenforgalom, területrendezés, illetve földhasználat terén készül, és amely meghatározza a jelen rendelet II., III. és IV. mellékletében felsorolt projektek jóváhagyásának, engedélyezésének, helyének vagy megvalósításának referenciakeretét;
- b) amelyek esetében, azon lehetséges hatásokra tekintettel, amelyeket ezek a tervek és programok egyrészt a vadon élő madarak védelmére kijelölt különleges természetvédelmi területek, másrészt a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmére kijelölt közösségi jelentőségű természeti területek védelmével kapcsolatos célokra gyakorolhatnak, szükségesnek ítélték az 1997. szeptember 8-i 357. sz. köztársasági elnöki rendelet – ideértve annak későbbi módosításait is – 5. cikke szerinti hatásvizsgálat elvégzését.

(3) A (2) bekezdésben foglalt tervek és programok – amelyek helyi szinten kis területek használatát és a (2) bekezdésben foglalt tervek és programok kisebb módosításait határozzák meg – csak abban az esetben teszik szükségessé a környezeti vizsgálat végzését, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság úgy véli, hogy azok, a 12. cikk rendelkezéseinek megfelelően, valószínűleg jelentős hatással vannak a környezetre [...].

(3a) A hatáskörrel rendelkező hatóság a 12. cikk rendelkezéseinek megfelelően megvizsgálja, hogy a (2) bekezdésben foglaltaktól eltérő terveknek és programoknak – amelyek azt a keretet határozzák meg, amelyben a projektek végrehajtását a jövőben engedélyezni lehet – valószínűleg jelentős hatásuk van-e a környezetre.

[...]”

Az alapügy tényállása és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 17 A Velencei-lagúnában a Pellestrina-sziget déli végében található a „Ca’ Romano” nevű sziget, amely a Comune di Veneziahoz tartozik. Tekintettel a természetes környezetének értékére, a Ca’ Romano biotóp többek között a Natura 2000 hálózathoz tartozik.
- 18 Ez a biotóp a „velencei part: tengerparti biotóp” (kód: IT 3250023) néven bejegyzett közösségi jelentőségű természeti terület, és a különleges természetvédelmi terület legdélebbi részét képezi, és az a „Velencei-lagúna” (kód: IT 3250046) néven bejegyzett közösségi jelentőségű természeti terület és különleges természetvédelmi terület, valamint „a Velencei-lagúna középső-alsó része” (kód: IT 3250030) néven bejegyzett közösségi jelentőségű természeti terület mellett található. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a Ca’ Romanón található az e közösségi jelentőségű természeti területtel és e különleges természetvédelmi területtel szomszédos terület, ahol jelenleg használaton kívüli épületek vannak.
- 19 A Comune di Venezia területén a városrendezés tárgyában alkalmazandó szabályozás lehetővé teszi az értéktelen épületek bontása és újbóli felépítése útján történő rehabilitációs intézkedéseket azon épületek esetében, amelyek rendeltetése módosításra kerül az adott hely infrastrukturális és építészeti városszervezését meghatározó végrehajtási terv kidolgozását követően.
- 20 A Società Ca’ Roman ilyen végrehajtási tervet készített a jelen ítélet 18. pontjában foglalt használaton kívüli épületek tekintetében. Ezen épületek helyére összesen 29 195 m² területen, öt épületcsoportra elosztott 42 épületben 84 lakás építését tervezi.
- 21 A 2012. május 31-i határozatával a Comune di Venezia képviselő-testülete jóváhagyta a szóban forgó tervet, amelyet az élőhelyirányelv alapján környezeti hatásvizsgálatnak vetettek alá. A vizsgálat eredménye kedvező volt, a tervre azonban – az érintett különleges természetvédelmi terület védelmével összefüggésben – számos előírás vonatkozik.
- 22 A tervet azonban nem vetették alá a 2001/42 irányelv szerinti környezeti vizsgálatnak. A 2013. június 4-i véleményben ugyanis a hatáskörrel rendelkező regionális bizottság úgy vélte, hogy a szóban forgó terv kizárólag a kis területek helyi szintű használatára vonatkozik, és hogy az ilyen zónákra vonatkozó tervek esetében – amennyiben azoknak nincs jelentős környezeti hatásuk – nincs szükség környezeti vizsgálatra.
- 23 A képviselőtestületi hatáskörben elfogadott 2014. október 2-i határozattal a commissario straordinario (rendkívüli biztos) du Comune di Venezia, miután megvizsgálta, szükség van-e a 2001/42 irányelv szerinti környezeti vizsgálat elvégzésére, jóváhagyta a szóban forgó tervet, és azt a terv korábban jóváhagyott változatához képest egyáltalán nem módosította.
- 24 Az Associazione Italia Nostra Onlus – amelynek az olasz történelmi, művészeti és kulturális örökség védelmének és megőrzésének előmozdítása a célja – keresetet nyújtott be a Tribunale amministrativo regionale per il Venetohoz (venetói regionális közigazgatási bíróság, Olaszország) e jóváhagyó határozattal, valamint további aktusokkal szemben, amely keresetben lényegében különösen a 2001/42 irányelv 3. cikke (3) bekezdésének érvényességét vitatta, az uniós jogra tekintettel.
- 25 A kérdést előterjesztő bíróság szerint ez a rendelkezés az EUMSZ 191. cikkre és az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 37. cikkére tekintettel érvénytelen, amennyiben azt írja elő, hogy azon terveknél és programoknál, amelyek esetében az élőhelyirányelv 6. és 7. cikke szerint környezeti hatásvizsgálatra van szükség, a 2001/42 irányelv szerinti környezeti vizsgálatot nem kötelező elvégezni.

- 26 Ugyanis a terv vagy program környezeti vizsgálatának elvégzésére vonatkozó kötelezettség egyszerű felülvizsgálata – a kötelező és rendszeres környezeti vizsgálattól eltérően – a nemzeti adminisztrációk számára az élőhelyirányelv és a 2001/42 irányelv környezetvédelmi célkitűzéseinek kijátszására adhatna alkalmat.
- 27 Ezenkívül a 2001/42 irányelv 3. cikkének (3) bekezdése sérti az „ésszerűség elvét”, figyelembe véve azon védelmi szint nem megfelelő és elégtelen jellegét, amelyet e rendelkezés egyrészt az élőhelyirányelv által követett célokra, másrészt az említett rendelkezés hatálya alá tartozó tervek és programok szóban forgó területére vonatkozó, tisztán mennyiségi szempontra való hivatkozással hoz létre.
- 28 Ebben a tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság azt állítja, hogy a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek, a jellegüknél fogva érzékenyek az állatokat, a növényeket, a talajt és a vizet érintő legkisebb beavatkozásokból eredő változásokra is. Ennélfogva az ilyen területeket érintő változások hatása – amely változásoknak többek között a ritka vagy kihalás szélén álló fajok védelme is a célja lehet – nincs összefüggésben a valamely terv vagy program által érintett terület méretével. E bíróság szerint ez a hatás kizárólag olyan minőségi szempontokhoz kapcsolódik, mint a természet, az intézkedés helye vagy a tervezett visszafordíthatatlan átalakítások megfelelő vagy nem megfelelő jellege.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatára hivatkozik, amely szerint az a tagállam, amely a szempontokat és/vagy a küszöbértékeket a projektek méretének, továbbá természetének és helyének figyelmen kívül hagyásával határozza meg, túllépi a rendelkezésére álló mérlegelési mozgásteret (lásd a 85/337 irányelvvel kapcsolatban: 1999. szeptember 21-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-392/96, EU:C:1999:431, 64–67. pont; 2006. március 16-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-332/04, nem tették közzé, EU:C:2006:180, 76–81. pont).
- 30 Nem volna tehát indokolt a 2001/42 irányelvben foglalt terveket és programokat kivonni a kötelező és rendszeres környezeti vizsgálat alól egy olyan, tisztán mennyiségi szempont alapján, mint az ezen irányelv 3. cikkének (3) bekezdése szerinti „kis területek helyi szintű” használata.
- 31 A kérdést előterjesztő bíróság ehhez hozzáfűzi, hogy abban az esetben, ha a Bíróság azt állapítaná meg, hogy ez a rendelkezés az EUM-Szerződésre és a Chartára tekintettel nem érvénytelen, akkor az a kérdés merül fel, hogy a „helyi szinten kis területek” e fogalmát, Olaszországhoz hasonlóan, a nemzeti szabályozásban meg lehet-e határozni pusztán mennyiségi szempontok alapján.
- 32 Az olaszországi jogalkotó ugyanis a „helyi szinten kis területek” kifejezés fogalmát nem határozta meg, és a nemzeti ítélkezési gyakorlat többek között a következő szempontokat vette alapul: az új vagy bővítés alatt álló városi területek fejlesztési projektjei esetében „helyi szinten kis területnek” az minősül, amely legfeljebb 40 hektár területet érint, a meglévő városi területeken belül elhelyezkedő városi területek rendezési vagy fejlesztési projektjei esetében pedig az, amely legfeljebb 10 hektárt érint. Ezek a tisztán mennyiségi szempontok nagyon magas küszöbértékeket jelentenek, ami e bíróság szerint a 2001/42 irányelvre tekintettel problémát okoz.
- 33 E körülmények között a Tribunale amministrativo regionale per il Veneto (venetói regionális közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Az EUM-Szerződés és a Charta környezetvédelmi rendelkezései fényében érvényes-e a 2001/42 irányelv 3. cikke (3) bekezdésének az ugyanezen cikk (2) bekezdése b) pontjában foglalt rendelkezésre is hivatkozó azon része, amely kivonja a stratégiai környezeti vizsgálat szisztematikus lefolytatásának kötelezettsége alól az olyan programokat és terveket, amelyek esetében az élőhelyirányelv 6. és 7. cikke értelmében hatásvizsgálat szükséges?

- 2) A hivatkozott rendelkezés érvényességének megállapítása esetén úgy kell-e értelmezni a 2001/42/EK irányelv (10) preambulumbekkezdésével összefüggésben tekintett 3. cikkének (2) és (3) bekezdését – amely szerint »mindazok a tervek és programok, amelyekről megállapították, hogy megvalósításukhoz az élőhelyirányelv értelmében vizsgálatra van szükség, valószínűleg jelentős hatással vannak a környezetre, és általános szabályként szisztematikus környezeti vizsgálatot kell végezni ezekkel kapcsolatban« –, hogy azokkal ellentétes a nemzeti szabályozáshoz hasonló olyan szabályozás, amely a 2001/42 irányelv 3. cikkének (3) bekezdésében foglalt, »helyi szinten kis területek« fogalmának meghatározása során pusztán mennyiségi adatokra hivatkozik;
- 3) Az előző kérdésre adott nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni a 2001/42 irányelv (10) preambulumbekkezdésével összefüggésben tekintett 3. cikkének (2) és (3) bekezdését – amely szerint »mindazok a tervek és programok, amelyekről megállapították, hogy megvalósításukhoz élőhelyirányelv értelmében vizsgálatra van szükség, valószínűleg jelentős hatással vannak a környezetre, és általános szabályként szisztematikus környezeti vizsgálatot kell végezni ezekkel kapcsolatban« –, hogy azokkal ellentétes a nemzeti szabályozáshoz hasonló olyan szabályozás, amely a legfeljebb 40 hektárt érintő új vagy bővítés alatt álló városi területek fejlesztési terveit, vagy a meglévő városi területeken belül elhelyezkedő, legfeljebb 10 hektárt érintő városi területek rendezési vagy fejlesztési terveit annak ellenére kivonja a stratégiai környezeti vizsgálati eljárás automatikus és kötelező lefolytatása alól, hogy azok esetében valószínű területi hatásukra tekintettel az élőhelyirányelv 6. és 7. cikke értelmében hatásvizsgálatra van szükség?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 34 A Comune di Venezia és a Società Ca' Roman azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.
- 35 Arra hivatkoznak, hogy az alapügyben szóban forgó terv által érintett terület a jelen ítélet 18. pontjában említett közösségi jelentőségű természeti területen és különleges természetvédelmi területen kívül helyezkedik el. Ennélfogva e terület esetében nincs szükség az élőhelyirányelv 6. és 7. cikke értelmében vett környezeti hatásvizsgálatra, ebből következően nincs szükség a 2001/42 irányelv szerinti környezeti vizsgálatra, ennélfogva nem teljesülnek az ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt feltételek. E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdések megválaszolásának az alapjogvita kimenetele szempontjából nincs relevanciája.
- 36 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helyállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges, ha nyilvánvaló, hogy az uniós jog kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre hasznos választ adjon (lásd többek között: 2001. március 13-i PreussenElektra ítélet, C-379/98, EU:C:2001:160, 39. pont; 2016. szeptember 21-i Radgen ítélet, C-478/15, EU:C:2016:705, 27. pont).
- 37 A jelen esetben nem zárható ki, amint azt a főtanácsnok az indítványának 22. pontjában hangsúlyozta, hogy az alapügyben szóban forgó terv esetében – jóllehet az közvetlenül csak egy olyan területet érint, amely a jelen ítélet 18. pontjában foglalt közösségi jelentőségű természeti területen vagy különleges természetvédelmi területen kívül található – az élőhelyirányelv 6. és a 7. cikke szerinti környezeti

hatásvizsgálatra van szükség. A közösségi jelentőségű természeti területen és/vagy különleges természetvédelmi területen kívül található területre vonatkozó terv vagy program mindazonáltal a körülményektől függően hatással lehet ezekre a területekre.

- 38 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság – amely rámutat arra, hogy az alapügyben szóban forgó terv a jelen ítélet 18. pontjában foglalt közösségi jelentőségű természeti területekkel és különleges természetvédelmi területekkel szomszédos területre vonatkozik – úgy véli, hogy erről van szó, amit a Bíróság nem vizsgálhat felül.
- 39 E körülményekre tekintettel nem tűnik nyilvánvalónak az, hogy a 2001/42 irányelv uniós jog kért értelmezése semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával.

Az első kérdésről

- 40 Az első kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EUM-Szerződés és a Charta rendelkezéseire tekintettel érvényes-e a 2001/42 irányelv 3. cikkének (3) bekezdése.
- 41 Előjáróban rá kell mutatni, hogy a 2001/42 irányelv az EK 175. cikk (1) bekezdésén alapul, amely arra vonatkozik, hogy az európai uniós környezetpolitikának milyen lépéseket kell tennie a 174. cikkben említett célok elérése érdekében.
- 42 Az EUMSZ 191. cikk, amely az EK 174. cikknek és korábban lényegében az EK-Szerződés 130. R. cikkének felel meg, a (2) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy az Unió környezetpolitikájának célja a „magas szintű védelem”, figyelembe véve ugyanakkor az Unió különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket. Az EUSZ 3. cikk (3) bekezdése ugyanerre vonatkozóan úgy rendelkezik, hogy az Unió többek között „a környezet minőségének magas fokú védelmé[n] és javításá[n]” munkálkodik.
- 43 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 191. cikk (1) bekezdése megengedi olyan intézkedések elfogadását, amelyek a környezetnek csak bizonyos aspektusát érintik, amennyiben ezek az intézkedések hozzájárulnak a környezet fenntartásához és védelméhez, valamint minőségének javításához (lásd: 1998. július 14-i Safety Hi-Tech ítélet, C-284/95, EU:C:1998:352, 45. pont; 1998. július 14-i Bettati-ítélet, C-341/95, EU:C:1998:353, 43. pont).
- 44 Noha nem vitatott, hogy az EUMSZ 191. cikk (2) bekezdése előírja, hogy az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, a védelem ilyen szintjének – ahhoz hogy e rendelkezéssel összhangban legyen – nem feltétlenül kell műszakilag a lehető legmagasabb szintűnek lennie. Az EUMSZ 193. cikk ugyanis lehetővé teszi a tagállamoknak a szigorúbb védintézkedések fenntartását vagy bevezetését (lásd: 1998. július 4-i Safety Hi-Tech ítélet, C-284/95, EU:C:1998:352, 49. pont; 1998. július 14-i Bettati-ítélet, C-341/95, EU:C:1998:353, 47. pont).
- 45 Ennélfogva meg kell vizsgálni, hogy ezen ítélkezési gyakorlat fényében az EUMSZ 191. cikkre tekintettel érvényes-e a 2001/42 irányelv 3. cikkének (3) bekezdése.
- 46 Ebben a tekintetben részletesen meg kell határozni, hogy mivel az EUMSZ 191. cikkben foglalt célkitűzés elveket egymásra tekintettel kell mérlegelni, valamint figyelembe véve a szempontok végrehajtásának összetett jellegét, a bírósági felülvizsgálatnak szükségszerűen annak eldöntésére kell szorítkoznia, hogy a 2001/42 irányelv 3. cikke (3) bekezdésének elfogadása során az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsa vétett-e nyilvánvaló értékelési hibát (lásd ebben az értelemben: 1998. július 14-i Safety Hi-Tech ítélet, C-284/95, EU:C:1998:352, 37. pont; 1998. július 14-i Bettati-ítélet, C-341/95, EU:C:1998:353, 35. pont; 2005. december 15-i Görögország kontra Bizottság ítélet, C-86/03, EU:C:2005:769, 88. pont).

- 47 A 2001/42 irányelvet illetően emlékeztetni kell arra, hogy az 1. cikke, értelmében annak célja, hogy a környezet magas szintű védelmét biztosítsa, és hogy hozzájáruljon a környezeti szempontok beillesztéséhez a tervek és programok kidolgozásába és elfogadásába a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében annak biztosításával, hogy az említett irányelvnek megfelelően, környezeti vizsgálatot végezzenek egyes, a környezetre valószínűleg jelentős hatással járó tervek és programok vonatkozásában.
- 48 Az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének b) pontjából – e cikk (3) bekezdésére is figyelemmel – kitűnik, hogy környezeti vizsgálatot kell végezni valamennyi olyan tervvel és programmal kapcsolatban, amely esetében a valószínű területi hatására tekintettel az élőhelyirányelv irányelv 6. vagy 7. cikke értelmében vizsgálatra van szükség.
- 49 A 2001/42 irányelv 3. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tervek és programok közül azok, amelyek helyi szinten kis területek használatát veszik tervbe, illetve a terveknek vagy programoknak csupán kisebb módosításai, csak abban az esetben igényelnek környezeti vizsgálatot, ha a tagállamok úgy határoznak, hogy azoknak valószínűleg jelentős hatásuk van a környezetre.
- 50 E rendelkezésből a 2001/42 irányelv (10) preambulumbekkezdésével összefüggésben az következik, hogy azon tervek és programok, amelyek helyi szinten kis területek használatát veszik tervbe, az érintett tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai előzetes vizsgálatot kötelesek végezni annak megállapítása érdekében, hogy valamely konkrét terv vagy program jelentős hatással lehet-e a környezetre, és hogy ezek a hatóságok ezt követően ezen irányelv alapján kötelesek ezt a tervet vagy programot környezeti vizsgálatnak alávetni, ha arra a következtetésre jutnak, hogy az említett terv vagy az említett program ilyen hatással lehet a környezetre.
- 51 Az 2001/42 irányelv 3. cikkének (5) bekezdése értelmében azt, hogy a terveknek vagy programoknak valószínűleg jelentős környezeti hatása van-e, és ezért ezen irányelv alapján kell-e környezeti vizsgálatot végezni, vagy eseti vizsgálattal vagy a tervek, illetve programok típusának meghatározásával, illetve e kétféle megközelítés ötvöztetésével kell meghatározni. A tagállamoknak ennek érdekében minden esetben figyelembe kell venniük az említett irányelv II. mellékletben meghatározott vonatkozó szempontokat annak érdekében, hogy ugyanez az irányelv kiterjedjen a valószínűleg jelentős környezeti hatással bíró tervekre és programokra.
- 52 A tervekre és a programokra vonatkozó vizsgálati mechanizmusoknak – amelyeket a 2001/42 irányelv 3. cikkének (5) bekezdése említ – az a céljuk, hogy megkönnyítsék azon tervek meghatározását, amelyeket kötelező megvizsgálni, mivel valószínűleg jelentős hatással lesznek a környezetre (lásd: 2011. szeptember 22-i Valčiukienė és társai ítélet, C-295/10, EU:C:2011:608, 45. pont).
- 53 A 2001/42 irányelv 3. cikkének (5) bekezdése szerint – a környezetre valószínűleg jelentős hatást gyakorló tervek bizonyos típusainak meghatározása céljából – a tagállamok rendelkezésére álló mérlegelési mozgástér határát az ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdésével együttesen értelmezett 3. cikkének (3) bekezdésében foglalt azon kötelezettség jelenti, hogy elvégezzék azoknak a terveknek a környezeti vizsgálatát, amelyek – többek között a tulajdonságaik, a következményeik és a feltehetően érintett területek miatt – valószínűleg jelentős hatással lesznek a környezetre (lásd: 2011. szeptember 22-i Valčiukienė és társai ítélet, C-295/10, EU:C:2011:608, 46. pont).
- 54 A 2001/42 irányelv 3. cikke (2), (3) és (5) bekezdésének az a célja, hogy a környezeti vizsgálat alól egyetlen olyan terv vagy program se mentesülhessen, amely a környezetre jelentős hatást gyakorolhat (lásd: 2011. szeptember 22-i Valčiukienė és társai ítélet, C-295/10, EU:C:2011:608, 53. pont).

- 55 Ezért ezt a helyzetet meg kell különböztetni attól, amelyben valamely tisztán mennyiségi küszöbérték következtében a tervek és programok teljes kategóriája gyakorlatilag eleve mentesül a 2001/42 irányelv szerinti környezeti vizsgálat alól, még abban az esetben is ha ezek a tervek vagy programok valószínűleg jelentős hatással lesznek a környezetre (lásd ebben az értelemben: 2011. szeptember 22-i Valčiukienė és társai ítélet, C-295/10, EU:C:2011:608, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 56 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a 2001/42 irányelv 3. cikkének (3) bekezdése – mivel az ezen irányelv szerinti környezeti vizsgálat alól egyetlen olyan tervet vagy programot sem mentesít, amely valószínűleg jelentős hatással van a környezetre – az említett irányelv által követett, a környezet magas szintű védelmének biztosítására vonatkozó célkitűzés részét képezi.
- 57 A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal arra hivatkozik, hogy a terv vagy program környezeti vizsgálatnak való alávetésére vonatkozó kötelezettség egyszerű ellenőrzése a kötelező és rendszeres környezeti vizsgálatról eltérően a nemzeti adminisztrációk számára alkalmat adhatna az előhelyirányelv és a 2001/42 irányelv környezetvédelmi célkitűzéseinek kijátszására.
- 58 Mindazonáltal, amint az a Bíróság által értelmezett 2001/42 irányelvből kitűnik, tagállamok feladata, hogy a hatásköreik keretein belül megtegyenek minden ahhoz szükséges általános vagy egyedi intézkedést, hogy minden olyan tervet vagy programot, amelynek ezen irányelv értelmében jelentős hatása lehet a környezetre, az elfogadása előtt az említett irányelvben meghatározott eljárási módoknak és kritériumoknak megfelelően környezeti vizsgálatnak vessenek alá (lásd: 2012. február 28-i Inter-Environnement Wallonie és Terre wallonne ítélet, C-41/11, EU:C:2012:103, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 59 Mindenesetre önmagában annak a kockázata, hogy a nemzeti hatóságok a magatartásukkal kijátszhatják a 2001/42 irányelv alkalmazását, nem vonja maga után ezen irányelv 3. cikke (3) bekezdésének érvénytelenségét.
- 60 Következésképpen nem tűnik úgy, hogy jelen esetben a Parlament és a Tanács a 2001/42 irányelv 3. cikke (3) bekezdésének elfogadásával az EUMSZ 191. cikkre tekintettel nyilvánvaló mérlegelési hibát követett volna el. Ennélfogva a 2001/42 irányelv említett rendelkezéséből a jelen ügy kontextusában nem tűnt ki olyan körülmény, amely az EUMSZ 191. cikkre tekintettel e rendelkezés érvényességét érintené.
- 61 Egyébiránt a 2001/42 irányelv 3. cikke (3) bekezdésének a Charta 37. cikkére tekintettel fennálló esetleges érvénytelenségének kérdését illetően emlékeztetni kell arra, hogy e cikk értelmében „a magas színvonalú környezetvédelmet és a környezet minőségének javítását be kell építeni az uniós politikákba, és a fenntartható fejlődés elvével összhangban biztosítani kell”.
- 62 Ebben a tekintetben rá kell mutatni, hogy a Charta 52. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Charta által elismert, a Szerződések egyes rendelkezéseiben szabályozott jogok csak az ott meghatározott feltételek és korlátozások mellett gyakorolhatók. Erről van szó a Charta 37. cikke esetében. Ugyanis, amint az az Alapjogi Chartához fűzött magyarázatok (HL 2007. C 303., 17. o.) e rendelkezésre vonatkozó részéből kitűnik, „[a Charta 37. cikkében] megállapított elvek az [EK] 2., 6. és 174. cikkén alapulnak, amelyek helyébe az [EUSZ] 3. cikk (3) bekezdése, valamint az [EUMSZ] 11. és 191. cikke lép”.
- 63 Ebből következik, hogy amennyiben – amint az a jelen ítélet 60. pontjában megállapításra került –, a 2001/42 irányelv 3. cikkének (3) bekezdéséből semmilyen olyan körülmény nem tűnt ki, amely annak érvényességét az EUMSZ 191. cikkre tekintettel érinthetné, e rendelkezésből sem tűnik ki olyan körülmény, amely annak érvényességét a Charta 37. cikkére tekintettel érinthetné.

- 64 A fenti megfontolásokból következik, hogy az első kérdés vizsgálata egyáltalán nem tárt fel olyan körülményt, amely az EUM-Szerződés és a Charta rendelkezéseire tekintettel a 2001/42 irányelv 3. cikke (3) bekezdésének érvényességét érinthetné.

A második és a harmadik kérdéstről

- 65 A második és a harmadik kérdésével, amelyeket együttesen kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 2001/42 irányelv (10) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 3. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az említett (3) bekezdésben szereplő „helyi szinten kis területek” fogalmát meg lehet határozni kizárólag az érintett terület méretére történő utalással.
- 66 A 2001/42 irányelv 3. cikkének (3) bekezdése szerinti „helyi szinten kis területek” fogalmát illetően az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést általában az egész Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve a rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját (lásd többek között: 1984. január 18-i Ekro-ítélet, 327/82, EU:C:1984:11, 11. pont; 2016. október 13-i Mikołajczyk-ítélet, C-294/15, EU:C:2016:772, 44. pont).
- 67 Mivel a 2001/42 irányelv 3. cikke (3) bekezdése a „helyi szinten kis területek” jelentésének és fogalmának meghatározása érdekében nem tartalmaz kifejezett utalást a tagállami jogokra, ezt a meghatározást e rendelkezés összefüggéseire és ezen irányelv céljára tekintettel kell megállapítani.
- 68 Ebben a tekintetben rá kell mutatni, hogy az említett rendelkezés szövege szerint a tervnek vagy a programnak két együttes feltételnek kell megfelelnie. Egyrészt ennek a tervnek vagy ennek a programnak „kis terület” használatát kell tervbe vennie, másrészt ennek a területnek „helyi szinten” kell lennie.
- 69 A „helyi szint” fogalmával kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy a „helyi szint” kifejezést a 2001/42 irányelv 2. cikke a) pontjának első francia bekezdése is használja. E rendelkezés értelmében „tervek és programok” azok a tervek és programok, beleértve az Európai Unió által közösen finanszírozottakat is, illetve ezek bármely módosítása, amelyeket valamely nemzeti, regionális vagy helyi szintű hatóságnak kell kidolgoznia, illetve elfogadnia, illetve amelyeket valamely hatóság dolgoz ki parlamenti vagy kormány általi jogalkotási eljárás útján történő elfogadásra, valamint amelyeket törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések írnak elő.
- 70 Amint azt a főtanácsnok az indítványának 56. pontjában hangsúlyozta, a 2001/42 irányelv 2. cikke a) pontjának első francia bekezdésében és a 3. cikkének (3) bekezdésében használt kifejezések hasonlóságából, valamint ezen irányelv rendszeréből az következik, hogy a „helyi szint” kifejezésnek mindkét rendelkezésben azonos a jelentése, nevezetesen az az adott tagállamban az egyik közigazgatási szintre utal.
- 71 Következésképpen ahhoz, hogy valamely terv vagy program a 2001/42 irányelv 3. cikkének (3) bekezdése szerint „helyi szinten” kis területek használatát tervbe vevő intézkedésnek minősüljön, ezt a tervet, illetve ezt a programot helyi szintű hatóságnak kell kidolgoznia és/vagy elfogadnia, nem pedig regionális vagy nemzeti szintű hatóságnak.
- 72 Ami a „kis terület” fogalmát illeti, a „kis” jelző – az általános nyelvhasználatbeli szokásos jelentésével összhangban – a terület méretére utal. Amint arra a főtanácsnok az indítványának 59. pontjában rámutatott, ezt a mérettel kapcsolatos kritériumot csak úgy lehet értelmezni, hogy az egy tisztán mennyiségi körülményre vonatkozik, nevezetesen a 2001/42 irányelv 3. cikkének (3) bekezdésével érintett terv vagy program területének méretére, a környezeti hatásoktól függetlenül.

- 73 E körülményekre tekintettel egyrészt azt kell megállapítani, hogy a „helyi szinten kis területek” kifejezés alkalmazásával az uniós jogalkotó azon helyi szintű hatóság illetékességi területének kereteit kívánta hivatkozási alapnak tekinteni, amely az érintett tervet vagy programot kidolgozta és/vagy elfogadta. Másrészt, mivel a helyi szinten történő tervbevétel szempontján kívül a „kis területek” használatára vonatkozó szempontnak is teljesülnie kell, az érintett területnek – ezen illetékességi területtel arányosan – kis méretűnek kell lennie.
- 74 A fenti megfontolásokra tekintettel a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/42 irányelv (10) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 3. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az említett (3) bekezdésben szereplő „helyi szinten kis területek” fogalmát az érintett terület méretére történő utalással kell meghatározni, az alábbi feltételek teljesülése esetén:
- a tervet vagy a programot helyi szintű hatóságnak kell kidolgoznia és/vagy elfogadnia, nem pedig regionális vagy nemzeti szintű hatóságnak, és
 - ennek a területnek a helyi szintű hatóság illetékességi területének keretein belül – ezen illetékességi területtel arányosan – kis méretűnek kell lennie.

A költségekről

- 75 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés vizsgálata egyáltalán nem tárt fel olyan körülményt, amely az EUM-Szerződés és az Európai Unió Alapjogi Chartája rendelkezéseire tekintettel a bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (3) bekezdésének érvényességét érinthetné.**
- 2) **A 2001/42 irányelv (10) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 3. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az említett (3) bekezdésben szereplő „helyi szinten kis területek” fogalmát az érintett terület méretére történő utalással kell meghatározni, az alábbi feltételek teljesülése esetén:**
 - **a tervet vagy a programot helyi szintű hatóságnak kell kidolgoznia és/vagy elfogadnia, nem pedig regionális vagy nemzeti szintű hatóságnak, és**
 - **ennek a területnek a helyi szintű hatóság illetékességi területének keretein belül – ezen illetékességi területtel arányosan – kis méretűnek kell lennie.**

Aláírások